

5. plenarni sastanak Dijaloga procesa stabilizacije i pridruživanja

Sreda, 8. jul 2015. godine

Priština, Kosovo

Zaključci sa sastanaka

(1) Uvod

Peti plenarni sastanak Dijaloga procesa stabilizacije i pridruživanja održan je u Prištini u sredu, 8. jula 2015. godine. Sastankom su kopredседаvali g. Bekim Çollaku, ministar za evropske integracije Republike Kosovo, i g. Jean-Eric Paquet, direktor za Zapadni Balkan u Generalnom direktoratu za susjedstvo i pregovore o proširenju Evropske komisije.

Premijer Republike Kosovo, g. Isa Mustafa, istakao je značaj nedavnih dešavanja u evropskoj agendi Kosova i procesu pristupanja EU, kao suštinskih za razvoj i prosperitet zemlje. Premijer je izrazio čvrsto uverenje kosovskih institucija i njenih građana da će Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) poslužiti kao osnova za proces integracije zemlje i prilika za njen ekonomski razvoj. On je dalje ukazao na značaj SSP u jačanju demokratije i vladavine prava na Kosovu, njegove političke i ekonomske stabilnosti i razvoja, usklađivanje njegovog zakonodavstva sa pravnim tekovinama, unapređenje regionalne saradnje, kao i na građenje bliskih političkih odnosa Kosova sa institucijama EU i državama članicama pojedinačno. Premijer Mustafa je ponovio posvećenost Vlade Kosova za uspešno zaključivanje SSP i procesa liberalizacije viznog režima što je pre moguće.

U svom uvodnom izlaganju, direktor Paquet je istakao važnost prethodnih i tekućih kretanja ka zaključivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za proces pridruživanja Kosova EU, ističući da su razgovori sa državama članicama o tekstu parafiranog Sporazuma pri kraju. G-din Paquet je takođe istakao da će SSP biti istorijski korak koji će otvoriti novu fazu u odnosima između EU i Kosova, uz napomenu da je neophodno da je Kosovo spremno kada stupi na snagu sledeće godine. Tačnije, on je pozvao kosovske vlasti da nastave ka Specijalnom sudu, da nastave da se konstruktivno angažuju u dijalogu sa Srbijom, i da nastave sa reformama u oblasti vladavine prava, reforme javne uprave, ekonomskog razvoja i upravljanja, i u borbi protiv nezaposlenosti.

(2) Politički i unutrašnji poslovi

(a) Skupština: Imenovanje članova odbora nezavisnih institucija

G-din Gëzim Kasapolli (politički savetnik predsednika Skupštine Republike Kosovo) je predstavio razvoj i trenutno stanje u vezi imenovanja članova odbora tih nezavisnih institucija sa odborima koje su nepotpuni. Kao najvažnije dostignuće, g-din Kasapolli je istakao imenovanje Ombudsmana u ovom pogledu. On je takođe istakao da od 22 takve institucije, 12 je identifikovano u maju 2014. godine kao one koje nemaju potpuno funkcionalne odbore zbog isteka mandata nekih ili svih njihovih članova. Da bi imenovanje bilo završeno, procedure su trenutno u postupku podnošenja predloga od strane Vlade za imenovanje članova odbora od strane Skupštine za osam nezavisnih

institucija (Železnički regulatorni organ, Regulatorni organ za elektronsku i poštansku komunikaciju, Regulatorni ured za energetiku, Autoritet civilnog vazduhoplovstva, Autoritet za konkurenciju Kosova, Kosovska agencija za privatizaciju, Organ za razmatranje javnih nabavki i Kancelarija Generalnog revizora). Od 13 odbora nezavisnih institucija za koje je sama Skupština odgovorna za imenovanje, procedure za imenovanje članova odbora tri institucija su u toku (Nezavisni savet za nadzor civilne službe, Ustavni sud i Sudski savet Kosova).

G-din Paquet je izrazio zabrinutost zbog kašnjenja koja su nastala i naglasio je značaj završetka ovog procesa u dogledno vreme i u skladu sa zakonskim zahtevima i kriterijumima, kao i standardima na snazi. On je takođe ukazao na značaj obezbeđivanja funkcionalnosti svih nezavisnih institucija i agencija za spremnost Kosova da se ispune kriterijumi u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, uopšte, i posebno za sprovođenje SSP.

Naknadne mere:

- Vlada i Skupština treba da izrade detaljan plan, sa pouzdanim rokovima kako bi sve nezavisne institucije u potpunosti bile funkcionalne popunjavanjem preostalih imenovanja članova njihovih odbora (početkom septembra 2015);
- Vlada i Skupština treba da obezbede imenovanje članova odbora svih preostalih nezavisnih institucija (decembar 2015).

(b) Institucija Ombudsmana: Imenovanje Ombudsmana i prostorije

Gospođa Salihe Mustafa, zamenik predsednika skupštinskog Odbora za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i peticije, izveštavala je o imenovanju g. Hilmi Jashari od strane Skupštine kao Ombudsmana. Ona je takođe naglasila značaj obezbeđivanja odgovarajućih prostorija za funkcionisanje Institucije ombudsmana. Međutim, ona je priznala teškoće koje su izazvale kašnjenja u rešavanju pitanja njenih prostorija, i izrazila posvećenost Skupštine da intenzivira napore na rešavanju ovog problema, u saradnji sa Vladom. G-din Mahir Yağcilar, ministar za javnu upravu, takođe je izrazio spremnost Vlade da reši ovaj problem u najkraćem mogućem roku, potvrđujući da se vrše pripreme za predaju trenutnih prostorija Ustavnog suda Instituciji ombudsmana čim se Sud preseli u Palatu pravde.

G-din Paquet je pozdravio imenovanje Ombudsmana, takođe izražavajući značaj koji Komisija pridaje funkcionisanju Institucije ombudsmana na u potpunosti nezavisan način, i svoju spremnost na saradnju sa ovom Institucijom. On je takođe snažno pozvao Vladu da reši pitanje prostorija ove institucije do perioda isteka zakupa prostorija Ombudsmana (9. avgust). On je jasno stavio do znanja da primena novog Zakona o Ombudsmanu, uključujući i sposobnost Institucije da u potpunosti obavlja svoj mandat, jeste deo uslova za liberalizaciju viznog režima.

Naknadne mere:

- Vlada treba da osigura da su Instituciji ombudsmana dodeljene adekvatne prostorije koje su potrebne za njeno pravilno funkcionisanje (početkom avgusta 2015).

(c) Politika za borbu protiv korupcije: Zakon o sukobu interesa

G. Hajredin Kući, ministar pravde, predstavio je napredak i stanje o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija. On je istakao da se amandmani fokusiraju na proširenje obima ovog Zakona na celokupni javni sektor, zabranjivanje spiska aktivnosti u vezi zapošljavanja za zaposlene u javnom sektoru, kao i za dalje usklađivanje ovog Zakona sa drugim relevantnim propisima.

G-din Paquet je istakao značaj usklađivanja Zakon o sukobu interesa sa Krivičnim zakonikom i svim drugim relevantnim propisima. Trebalo bi da pokrije sve zaposlene u javnom sektoru, uključujući i političke savetnike. G-din Paquet se osvrnuo i na neophodnost da se ograniči vršenje višestrukih funkcija javnih službenika. On je uopšteno izrazio značaj koji Komisija pridaje daljem unapređenju dosadašnjih rezultata u oblasti politike borbe protiv korupcije.

Naknadne mere:

- Vlada i Skupština treba da sprovedu detaljan pregled i potpunu reviziju nacrtu Zakona o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija u cilju usklađivanja sa Krivičnim zakonikom i drugim relevantnim propisima. Javne konsultacije treba održati, sa ciljem da se reše problemi koji proizilaze iz civilnog društva, Agencije za borbu protiv korupcije, i evropskih partnera na Kosovu. Konkretno, nacrt zakona treba da definišu javne službenike u skladu sa evropskim standardima i ograniče vršenje višestrukih funkcija od strane javnih službenika (decembar 2015).

(d) Finansijski kriminal i konfiskacija: Dosadašnji rezultati i statistički podaci

G-din Shqipdon Fazliu, nacionalni koordinator za privredni kriminal, predstavio je napredak postignut od strane institucija za sprovođenje zakona i pravosudnih institucija u borbi protiv finansijskog kriminala i oduzimanju imovine stečene kroz krivična dela u prvoj polovini 2015. On je izvestio da je tokom ovog perioda došlo do zamrzavanja i zaplene imovine u 55 krivičnih dela pod istragom, uz procenjenu vrednost 16.123.010 evra. Procenjena vrednost krivične imovine oduzete tokom ovog perioda je 64.687,65 evra. G-din Aleksandër Lumezi, glavni državni tužilac, i g-din Enver Peci, šef Sudskog saveta Kosova, izvestili su o evidenciji o istragama i gonjenju privrednog kriminala u istom periodu. Prema prikazanim podacima, 148 novih krivičnih prijava (koje se odnose na 218 navodnih počinilaca) je podneto tužilaštvu i 100 optužnica je podignuto u istom periodu. Broj slučajeva privrednog kriminala u sudovima, uključujući i zaostale predmete, dostigao je broj od ukupno 545 (uključuje 729 osoba), dok je 149 slučajeva (uključujući 182 lica) rešeno. Državni tužilac je takođe izvestio da je oduzeta imovina dostigla procenjenu vrednost od 2,5 miliona evra, i 5.000-6.000 evra, odnosno tokom 2013. godine.

Šef Jedinice Evropske komisije za Kosovo, g. David Cullen, pozdravio je sertifikovanje finansijskih istražitelja, što je zajedno urađeno sa Policijom Kosova, tužilaštvom, generalnim revizorom, Centralnom bankom, Carinom i FOJ. On je priznao da je veća vrednost imovine kojom upravlja nadležna agencija (AMSCA) pozitivan korak. G-din Cullen je izjavio da Kosovo treba da pojača svoje napore za sistematsko primenjivanje alata za finansijske istrage i konfiskovanje imovine, kao i za sprovođenje zajedničkih istraga. Stručnost Kosova u borbi protiv složenih krivičnih istraga, kao što su finansijski kriminal i prevare u javnim nabavkama, još uvek je ograničena. Nadogradnja stručnosti u ovoj oblasti je od suštinskog značaja za efikasnu borbu protiv korupcije.

Naknadne mere:

- Institucije za sprovođenje zakona i pravosudne institucije treba da osiguraju da je finansijski kriminal sistematski istražen i krivično gonjen kroz integrisani pristup u svim slučajevima i dovode do toga da se sertifikovane finansijske istrage u potpunosti koriste, u cilju daljeg povećanja ukupne vrednosti konfiskovane imovine (decembar 2015);
- Institucije za sprovođenje zakona i pravosudne institucije treba da nastave dalje jačanje tehničkih i stručnih kapaciteta za sprečavanje i borbu protiv finansijskog kriminala (decembar 2015);
- Institucije za sprovođenje zakona i pravosudne institucije treba dodatno da poboljšaju prikupljanje i obradu statističkih podataka o finansijskom kriminalu (decembar 2015).

(3) Ljudska prava, pravda i pravosuđe

(a) Reforma pravosuđa: Sprovođenje paketa zakona u pravosuđu

G-din Paquet je pozdravio nedavno usvajanje paketa od četiri zakona iz oblasti pravosuđa za Sudski savet Kosova, Tužilački savet, sudove i glavnog državnog tužioca. On je istakao da je usvajanje zakona samo prvi deo promene sistema ili strukture. Kosovo sada mora da se usredsredi na pravilno i rigorozno sprovođenje ovih zakona.

Dok je g-din Paquet izrazio zabrinutost zbog pravnih osnova mandata nekih članova Tužilačkog saveta (TSK), g-din Lumezi je istakao potrebu za kvoruum u TSK. G-din Lumezi je objasnio da jedan mandat članu TSK ističe 15. jula i još jedan na kraju akademske godine. On je dodao da postoje različite opcije kako da se zadrži kvorum, na primer, da se produži mandat obojici članova do kraja 2015. ili izaberu novi članovi.

Naknadne mere:

- Kosovo treba da obezbedi brzo i pravilno sprovođenje nedavno usvojenog paketa od četiri zakona iz oblasti pravosuđa, tako da promena može da se vidi na terenu odmah nakon što zakoni stupe na snagu (januar 2016);
- SSK treba da osigura da su mandati svih članova SSK sa ispravnim pravnim osnovama nakon očekivanog isteka mandata nekih od njegovih članova (decembar 2015);
- Skupština treba da osigura da su svi (preostali) članovi SSK izabrani u najkraćem mogućem roku.

(b) Sudije i tužioci: Zapošljavanje i obuka

G. Enver Peci, šef Sudskog saveta, obezbedio je najnovije informacije u vezi pravnih reformi i institucionalnih kapaciteta u sudskom sistemu. Usvojena je Uredba o imenovanju sudija, utvrđujući minimalne standarde i kriterijume za tu svrhu. SSK je usvojio uredbu o pismenom ispitu za zapošljavanje sudija, obezbeđujući početni onlajn pismeni ispit koji kandidati treba da polože ispunjavajući uslove izdate za slobodna mesta za sudije. Usvojena je takođe Uredba o administraciji sudova, obezbeđujući slučajne dodele predmeta , što će doprineti sprečavanju korupcije u sudovima . Za institucionalne kapacitete, broj sudija u osnovnim sudovima je dostigao 181 (od ukupno 192 predviđena), 31 (od 40 predviđenih) u Apelacionom sudu, a 13 (od 17 predviđenih) u Vrhovnom sudu Kosova. Štaviše, nakon sporazuma zaključenog sa Srbijom, objavljen je konkurs za 48 sudija Osnovnog suda u Mitrovici (primljene prijave trenutno procenjuje SSK, u bliskoj saradnji sa EULEX).

G-din Aleksandër Lumezi, glavni državni tužilac, izvestio je da je broj tužilaca dostigao cifru od 137, dok je proces regrutacije još 18 tužilaca za Osnovna tužilaštava u završnoj fazi. Pored toga, konkursi za 15 tužilaca iz manjinskih zajednica su objavljeni u martu 2015, a proces zapošljavanja za 12 primljenih prijavi je u toku (sprovedeno zajedno sa TSK i EULEX). Na kraju, interna objavljivanja za zapošljavanje šest tužilaca (tri za kancelariju državnog tužioca i tri za Specijalno tužilaštvo) su u toku.

G-din Paquet je pozdravio uvođenje obavezne početne obuke od 12 meseci za sve novoizabrane sudije i tužioce i činjenicu da novi zakon predviđa procenu nakon obuke. On je naglasio važnost da se osigura kvalitet obuke i da je procena transparentna i objektivna. On je istakao da proces izrade Zakona o akademiji pravde treba da uzme u obzir komentare i mišljenja svih zainteresovanih strana.

Naknadne mere:

- SSK i TSK treba da završe tekuće procese zapošljavanja za sudije i tužioce, posebno za Osnovni sud i Osnovno tužilaštvo u Mitrovici (decembar 2015);
- SSK i TSK treba da osiguraju da se procena učinka sudija i tužilaca redovno i sistematski sprovodi, na osnovu kriterijuma transparentnosti i objektivnosti, a u skladu sa evropskim i drugim relevantnim standardima; i da osiguraju da je obuka sudija i tužilaca visokog standarda (decembar 2015);
- Ministarstvo pravde treba da obezbedi odgovarajuće javne konsultacije širom procesa izrade Zakona o akademiji pravde.

(c) Ljudska prava: raspored strategije i akcionog plana; Osobe sa ograničenim sposobnostima: ažuriranje strategije; Integracija Roma, Aškalija i Egipćana: obaveze politike nakon 2015. godine.

Gospođa Sadete Demaj iz Kancelarije premijera (KP) - Kancelarija za dobro upravljanje (KDU) izvestila je o izradi Strategije i Akcionog plana za ljudska prava 2016-2020, sa ciljem uspostavljanja sveobuhvatnog pristupa zaštiti ljudskih prava, povezujući ga sa ukupnom orijentacijom napora i institucionalnom odgovornošću za sprovođenje zakona, uključujući i dovoljno budžetskih sredstava za sprovođenje aktivnosti. Ovaj proces se odvija kroz puno učešće civilnog društva, kao i relevantnih domaćih i međunarodnih aktera koji se bave ljudskim pravima. Ona je takođe izvestila da su nove političke obaveze za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana (pokrivajući 2016-2020) u procesu izrade koji se odvija u tri faze: konsultacije sa vlastima, civilnim društvom i drugim zainteresovanim stranama na lokalnom nivou; izrada prvog nacrtu dokumenta; i javne konsultacije (prva faza je do sada završena). Oba dokumenta će biti završena i predana na usvajanje Vladi do decembra 2015. Na kraju, sprovođenje Nacionalne strategije o pravima osoba sa ograničenim sposobnostima 2013-2023 i praćenje njenog sprovođenja nastavljeno je tokom perioda izveštavanja. Izrađen je Izveštaj o napretku njenog sprovođenja za period 2013-2014, sumirajući ključna dostignuća i izazove u okviru svakih od njenih ciljeva.

G-din Paquet je pozdravio usvajanje Zakona o rodnoj ravnopravnosti i nediskriminaciji u maju, kao deo paketa zakona o ljudskim pravima. On je istakao značaj ažuriranja Strategije i Akcionog plana o ljudskim pravima i uključivanja civilnog društva na pravi način i svih drugih aktera u proces izrade. On se raspitivao o statusu sprovođenja Nacionalne strategije i Akcionog plana o pravima osoba sa ograničenim sposobnostima, i

istakao značaj potpuno operativnog i aktivnog Nacionalnog saveta za osobe sa ograničenim sposobnostima.

G-din Paquet je istakao značaj uzimanja u obzir prigovora civilnog društva za sprovođenje Strategije i Akcionog plana za integraciju Roma, Aškalija i Egipćana i korišćenja istih za razvoj novih obaveza politika za 2015. godinu. G-din Paquet je naglasio da su obaveze politike verodostojne, realne i merljive. On je podsetio na njegovu predstojeću posetu Kosovu u novembru za 3. seminar o zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana. On očekuje konkretne rezultate za završne faze sprovođenja postojeće Strategije i Akcionog plana.

Naknadne mere:

- KDU/KP treba da završi i Vlada treba da usvoji Strategiju za ljudska prava i Akcioni plan 2016-2020, uključujući relevantne aktere i uzimajući u obzir njihove preporuke; kao i osigura da je nova strategija u skladu sa odredbama paketa zakona za ljudska prava (decembar 2015);
- Vlada i institucije sa lokalnog i centralnog nivoa treba da intenziviraju sprovođenje Strategije i Akcionog plana za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana (decembar 2015);
- KDU/KP treba da pripremi procenu o sprovođenju Strategije i Akcionog plana za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana u pogledu zajedničkog godišnjeg seminara sa Evropskom komisijom, koji je zakazan za 12. novembar 2015. godine (oktobar 2015);
- KDU/KP treba da finalizira i Vlada treba da usvoji obaveze politike za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana 2016-2020 koje su verodostojne, realne i merljive i koji uzimaju u obzir preporuke civilnog društva i parlamentaraca koji predstavljaju tri zajednice, kao i kontekst na lokalnom nivou (decembar 2015);
- KDU/KP treba da finalizira i Vlada treba da usvoji Akcioni plan Nacionalne strategije o pravima osoba sa ograničenim sposobnostima 2016-2020 (decembar 2015);
- Vlada treba da omogući da je Nacionalni savet za prava osoba sa ograničenim sposobnostima u potpunosti funkcionalan i osigura da igra aktivnu i ključnu ulogu u sprovođenju Nacionalne strategije i akcionog plana (decembar 2015).

(d) Sloboda medija: Najnovije informacije o RTK

Gospođa Xhevahire Izmaku, član skupštinskog Odbora za javne službe, lokalnu upravu i medije, izvestila je o tekućim naporima da se reguliše pitanje finansiranja javnog servisa kroz izmene i dopune Zakona o Radio-televiziji Kosovo (RTK). Ona je objasnila da će Komisija nastaviti sa procesom izmena i dopuna, na osnovu istraživanja sprovedenog sa NVO Demokratski institut Kosova i javne rasprave koja je održana 1. jula 2015. Ona je dalje izvestila da mandat pet članova Odbora RTK ističe 30. avgusta 2015, dodajući da je konkurs objavljen i Skupština je oformila ad hoc komisiju da sprovede proces zapošljavanja (od 55 primljenih prijava) dovodeći do predlaganja spiska takvih članova na plenarnoj sednici Skupštine za konačno imenovanje.

G-din Paquet je istakao sve veći značaj slobode izražavanja i medija. On je saopštio da Kosovo treba hitno da nađe rešenje kako bi se osigurala finansijska održivost RTK i garantovala nezavisnost.

Naknadne mere:

- Skupština Kosova treba da izradi i usvoji izmenjeni Zakon o RTK, regulišući pitanja dugoročnog i održivog finansiranja javnog servisa (oslanjanjem na stručnost koju finansira EU, npr. kroz TAIEX, ako je potrebno) (decembar 2015);
- Kosovo treba da obezbedi dugoročnu finansijsku održivost RTK i da je nadležni odbor RTK imenovan kroz fer i transparentne procedure (avgust 2015).

(4) Sektorske politike

(a) *Pitanja za hranu i veterinu: Prenos inspektora iz opština u AHV*

G-din Valdet Gjinojci, izvršni direktor Agencije za hranu i veterinu (AHV), izvestio je da je Memorandum o razumevanju sa 27 opština zaključen kako bi se olakšao prenos inspektora za bezbednosti hrane i veterinu iz opština u AVH. Agencija je takođe uspostavila regionalne kancelarije u Prištini, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Uroševcu i Gnjilanu, i podnela je zahtev za raspodelu budžeta Ministarstvu finansija, koji je, međutim, odbijen dva puta (na osnovu neodrživosti). Pitanje će sada biti rešeno putem izmena i dopuna Zakon o finansiranju lokalne samouprave, i treba da bude završeno u tokom 2015. godine.

G-din Paquet je pozdravio predložene izmene i dopune i istakao da je prenos inspektora iz opština u AHV dugogodišnji problem od pet godina.

Naknadne mere:

- Ministarstvo finansija treba da izmeni Zakon o finansiranju lokalne samouprave i Skupština treba da usvoji izmenjeni Zakon, obezbeđujući prenos inspektora za bezbednost hrane i veterinaru iz opština u AHV (decembar 2015);
- AHV treba da završi prenos inspektora za bezbednost hrane i veterinu iz opština (decembar 2015).

(b) *Životna sredina: Upravljanje otpadom i Master plan*

G-din Ferid Agani, ministar životne sredine i prostornog planiranja, izvestio je o stanju u pogledu upravljanja otpadom. On je istakao da su zakoni Kosova u ovoj oblasti kontinuirano usklađeni sa pravnim tekovinama EU, ali su sprovođenje i primena i dalje izazov. Strategija o upravljanju otpadom 2013-2022 je na snazi, dok je izrada Master plana o upravljanju otpadom počela. Ovaj Plan će poboljšati trenutni status sistema upravljanja otpadom kroz bolje planiranje i organizaciju, kroz stvaranje racionalnijeg i jasnijeg pregleda, i putem drugih mera neophodnih za određivanje prioriteta upravljanja otpadom u budućnosti.

G-din Cullen je rekao da je politika zaštite životne sredine Kosova stalno trpela od nedovoljno pažnje i nedostatka budžetskih sredstava. Treba uzeti u obzir životnu sredinu prilikom integrisanja sa drugim politikama, kao što su energetika, industrija ili poljoprivreda. Upravljanje otpadom, po rečima Cullen, jedan je od najvažnijih neposrednih i vidljivih izazova i Plan upravljanja otpadom treba odmah završiti.

Naknadne mere:

- Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja treba da završe i Vlada treba da usvoji Master plan upravljanja otpadom (decembar 2015).

(c) Energetika: Dekomisija i nova elektrana, i zaštita od zračenja

G-din Blerand Stavileci, ministar za ekonomski razvoj, obezbedio je najnovije informacije u vezi dekomisije TE „Kosovo“ i izgradnju TE „Novo Kosovo“. Radna grupa zadužena za dekomisiju (u skladu sa Odlukom Vlade br. 04/156 za dekomisiju i demontiranje gasifikacije, đubriva, grejanja i drugih objekata koji ne ometaju normalan rad aktivnih jedinica TE „Kosovo A“) sprovodi dinamički plan koji predviđa završetak oba procesa do početka 2018. godine.

G-din Ferki Fejza, v.d. direktora Kosovske agencije za zaštitu od zračenja i nuklearnu sigurnost (KARPNS) obezbedio je najnovije informacije o pravnim i političkim kretanjima i sprovođenju u ovoj oblasti. Agencija je izradila uredbu o njegovoj unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju (Vlada tek treba da je usvoji) i drugim pravnim aktima, kao i Strategiju i Akcioni plan za zaštitu od zračenja i nuklearnu sigurnost. Takođe je uspostavila dozimetrijski sistem kontrole za osoblje koje radi sa izvorima jonizujućeg zračenja (u skladu sa evropskim standardima) i radi u pravcu identifikovanja privremenih deponija radioaktivnog otpada. Na kraju, imenovanje svojeg direktora je u toku i očekuje se da će biti zaključeno u julu 2015. godine.

G. Cullen je tražio pojašnjenje u pogledu roka dekomisije TE „Kosovo A“, naročito u odnosu na obaveze preuzete Ugovorom o energetske zajednici. On je rekao da konačna odluka o dostupnim opcijama za „Kosovo A“ treba da bude izrađena uskoro: u slučaju da je planirana obnova „Kosovo A“, namenjeni IPA fondovi treba da se preraspodele.

Naknadne mere:

- Ministarstvo za ekonomski razvoj (MER) i drugi nadležni organi treba da nastave sa adekvatnim i blagovremenim sprovođenjem dinamičkog plana 2014-2018 za dekomisiju TE „Kosovo A“;
- MER i druge relevantne institucije treba da nastave sa naporima u skladu sa Ugovorom o energetske zajednici, fokusirajući se uglavnom na usvajanju zakonskog okvira, regionalnu saradnju (uključujući i dijalog sa Srbijom), i primenu i sprovođenje (posebno u vezi dekomisije TE „Kosovo A“ i izgradnje TE „Novo Kosovo“);
- KARPNS treba da finalizira i Vlada treba da usvoji pet (5) propisa o zaštiti od zračenja i nuklearnu sigurnost, osiguravajući transpoziciju relevantnih pravnih tekovina (decembar 2015);
- KARPNS treba da finalizira i Vlada treba da usvoji akcioni plan borbe protiv otpada od osiromašenog uranijuma (decembar 2015);
- Vlada treba da završi imenovanje izvršenog direktora KARPNS i Agencija treba da bude u potpunosti operativna, posebno povećanjem svojeg budžeta (jul 2015. godine; kontinuirano).

(5) Ekonomska pitanja

(a) Konkurencija i državna pomoć

G-din Avdyl Krasniqi, generalni sekretar Autoriteta za zaštitu konkurencije (AZK), izveštavao je o najnovijim dešavanjima u vezi funkcionisanja Autoriteta. On je posebno istakao teškoće sa kojima se suočava zbog nedostatka odgovarajućih prostorija,

nedovoljnog broja osoblja i isteka mandata svih članova Komisije za zaštitu konkurencije krajem aprila 2015. Slične teškoće su izveštavane u vezi funkcionisanja Kancelarije državne pomoći, iako je osnovana u decembru 2013. godine.

G-din Paquet je izrazio ozbiljnu zabrinutost zbog situacije u oblasti konkurencije/državne pomoći, a posebno o Kosovskoj komisiji konkurencije. On je ukazao na hitnost imenovanja kompetentnih članova Komisije za zaštitu konkurencije, koja nije bila funkcionalna od novembra 2013. godine, kao i značaj adekvatnog prostora za AZK. G-din Paquet je ukazao da će komisija biti spremna da pomogne pravnim/tehničkim savetima, ali samo kada AZK bude funkcionalna i ima adekvatne objekte.

Naknadne mere:

- Skupština treba da imenuje članove Komisije za zaštitu konkurencije (septembar 2015);
- Vlada treba da osigura dodelu adekvatnih prostorija Autoritetu za zaštitu konkurencije i Kancelariji za državnu pomoć (septembar 2015);
- Vlada treba da obezbedi podršku potrebnu za povećanje broja osoblja Autoriteta za zaštitu konkurencije i Kancelarije za državnu pomoć i njihove kapacitete, kako bi se osiguralo sprovođenje odredbi SSP u ovoj ključnoj oblasti (septembar 2015).

(b) Javne nabavke

G-din Safet Hoxha, šef Regulatorne komisije javne nabavke (RKJN), izveštavao je o najnovijim dešavanjima oko funkcionisanja ove institucije. On je istakao da izmena Zakona o javnim nabavkama koja je u toku pokušava da se uskladi sa pravnim tekovinama EU i opštim načelima transparentnosti, nediskriminacije i fer konkurencije u javnim nabavkama. RKJN je takođe usvojila šest administrativnih uputstava od početka 2014. godine. O sprovođenju, RKJN je nadgledala 43 ugovorna organa u 2014. godini (36 na osnovu akcionog plana i sedam na zahtev).

G-din Hysni Hoxha, šef Organa za razmatranje javnih nabavki (ORJN), obezbedio najnovije informacije o zakonodavstvu i funkcionisanju ove institucije. Pravni razvoji se uglavnom sastoje o novom Pravilniku o radu ORJN (usvojen u maju 2015. godine). O institucionalnim razvojem, on je izvestio da je Odbor ORJN nepotpun od decembra 2014. godine, zbog isteka mandata jednog člana (sada posluje sa tri člana). Na razmatranje žalbi javnih nabavki, u toku 2014. godine je primljeno 537 žalbi: 161 su vraćene na ponovno ocenjivanje i 104 za ponovno tenderisanje; za 181. žalbu, odobrene su odluke ugovornih organa; 40 žalbi je povučeno od strane podnosioca žalbi; 13 je odbijeno zbog nekompletiranja dokumentacije; dva su smatrane kao van zakonskih ovlašćenja ORJN; 17 je smatrano kao pitanja za sudije; i jedna naredba o ORJN odluci je izdata u jednom slučaju. S druge strane, ukupno 218 žalbi je primljeno do 24. juna 2015: 190 su razmatrane i 28 su u toku razmatranja. Preciznije, od 218 žalbi, u 56 slučajeva odobrene su odluke ugovornih organa; 58 je vraćena na ponovno ocenjivanje; 46 za ponovno tenderisanje; četiri su odbijene zbog nepotpune dokumentacije; četiri su smatrane da su van zakonskih ovlašćenja ORJN; 14 su povučene od strane podnosioca žalbi; jedna je smatrana kao pitanje za sudije; dve žalbe u vezi naredbe za sprovođenje odluke ORJN; pet žalbi u vezi odluke veća za razmatranje za nastavak rokova/poboljšanje kriterijuma i preostalih 28 su u procesu razmatranja.

G-din Paquet je naglasio da su javne nabavke ključni element da bi se moglo da se istinski razvija privreda, i razjasnio je da će ove godine izveštaj zemlje razmatrati javne nabavke, kao jedan od pilot poglavlja kojem će biti posvećena posebna pažnja. G-din Paquet je potvrdio napredak osnivanjem centralizovanog sistema javnih nabavki i usvajanjem liste zajedničkih artikala u februaru 2015. godine, ali je isto istakao da efikasna primena treba da bude u fokusu vlasti.

G-din Paquet je takođe izrazio ozbiljnu zabrinutost zbog situacije sa imenovanjima u institucijama javnih nabavki (RKJN i ORJN) gde treba izvršiti imenovanje članova odbora bez odlaganja. On je podsetio da je od suštinske važnosti da se osigura profesionalizacija, depolitizacija, transparentnost i odgovornost u postupcima javnih nabavki (uključujući i nominacije o pozicijama višeg menadžmenta) i ponovio je značaj rešavanja problema domaće preferencije, s obzirom na obaveze iz SSP.

Naknadne mere:

- Skupština treba da imenuje članove odbora Organa za razmatranje javnih nabavki i Regulatorne komisije javne nabavke (septembar 2015);
- Ministarstvo finansija treba da finalizira i Skupština da usvoji izmene Zakona o javnim nabavkama, osiguravajući usklađenost sa pravnim tekovinama EU i odredbama SSP, kao i načelima transparentnosti, nediskriminacije i fer konkurencije (decembar 2015).

(c) Program ekonomskih reformi: Fiskalni savet i Srednjoročni okvir rashoda

G-din Avdullah Hoti, ministar finansija, fokusirao je svoju diskusiju o stanju u vezi izrade Programa ekonomskih reformi (PER) i Srednjoročnog okvira rashoda, i na napore da se poboljša budžetska i fiskalna održivost i namera da se stvori Nacionalni odbor za investicije.

G-din Paquet je podsetio na zaključke ECOFIN od 12. maja 2015. godine koji su pozdravili podnošenje PER Kosova i smatrali su ga kao prvi korak u produbljivanju ekonomskog dijaloga sa EU. On je istakao značaj sada za Kosovo da ispun preporuke ECOFIN (kao i zaključke Prizrenskog zajedničkog sastanka izvan kancelarije sa Svetskom bankom) i ukazao je da će predstojeći sektorski sastanci PER i DPSP u 2016. godini - budući SSP pododbori - nadgledati, raspravljati i osigurati ispunjavanje. G. Paquet je posebno naveo preporuke 1. i 6, čiji je cilj da pomognu sačuvanje održivosti javnih finansija, da se obezbedi transparentnost i ekonomičnost u odlukama koje imaju veliki uticaj na budžet, kao i da podrže bolju koordinaciju između vlade i parlamentarnih organa odgovornih za procese budžetiranja.

Naknadne mere:

- U okviru Nacionalnog odbora za investicije, mora da se obezbedi transparentnost i odgovornost fiskalnih i budžetskih aspekata javnih investicija (decembar 2015);
- Vlada treba da osigura održavanje srednjoročne budžetske održivosti, u skladu sa fiskalnim ograničenjima.

(d) Administrativni kapacitet: Ministarstvo trgovine i industrije i Kosovska agencija za statistiku

G. Avni Kastrati, zamenik ministra za trgovinu i industriju, izvestio je o najnovijim razvojinama u vezi jačanja kapaciteta ovog Ministarstva, fokusirajući se uglavnom na to da se Kosovska agencija za investicije i podršku preduzećima potpuno funkcionalizuje i imenovanje nekih ključnih rukovodećih pozicija (uglavnom šefova odeljenja).

G-din Isa Krasniqi, izvršni direktor Agencije za statistiku Kosova izvestio je uglavnom o razvojinama za jačanje kapaciteta Agencije i pripremama za delimični popis u četiri opštine severno od Ibra, koje nisu obuhvaćene u zvaničnom popisu 2011. godine. Reorganizacija ASK je rezultirala osnivanjem tri odeljenja (Odeljenje za politiku, planiranje, koordinaciju i komunikaciju; Odeljenje za ankete i popis i Odeljenje za socijalnu statistiku). S druge strane, zahtev za EU sredstva za delimični popis (planiran da se izvrši u aprilu 2016. godine) je podnet, koji će biti praćen izradom posebnog zakona.

G-din Paquet je podsetio da je adekvatan administrativni kapacitet od suštinskog značaja za efikasno upravljanje i sprovođenje vladine politike. EU je pružao značajnu podršku u različitim državnim institucijama tokom godina i očekuje da izgrađeni kapacitet i dobro urađen posao za pripremanje Ministarstva za pregovore o SSP održava i da bilo kakve promene prate dobre prakse javne uprave. Ovo pitanje je još važnije s obzirom da je reforma javne uprave (RJU) mogući pilot sektor za sektorsku budžetsku podršku i uzimajući u obzir garancije primljene od strane vlade u tom pogledu.

Naknadne mere:

- Ministarstvo trgovine i industrije treba da osigura održavanje i nezavisnost državne službe i održivost podrške primljene od strane EU u tom pogledu; da završi tekući proces zapošljavanja za rukovodeće pozicije, u skladu sa dobrim standardima RJU, i da nastavi da jača svoje institucionalne kapacitete kako bi se osiguralo sprovođenje zakona i odredbi SSP, uključujući kapacitete Agencije za metrologiju i tehničkih laboratorija (decembar 2015);
- Vlada treba da završi i Skupština treba da usvoji izmenjeni Zakon o zvaničnim statistikama, u skladu sa preporukama EUROSTAT i da obezbedi jačanje upravljanja ASK (decembar 2015);
- Vlada treba da razmotri mogućnost zapošljavanja u ASK za nove pozicije stručnog osoblja koje su potrebne za osnivanje Odeljenja nacionalnih statističkih računa u ASK, kao i za jačanje IT kapaciteta (decembar 2015);
- Vlada treba da završi pripreme za delimični popis u četiri opštine koje nisu obuhvaćene u zvaničnom popisu 2011. godine, uključujući raspodelu potrebnih sredstava (decembra 2015. godine).

(6) Završne primedbe

Zapisnici sektorskih sastanaka su zvanično usvojeni.

S obzirom na očekivano stupanje na snagu SSP početkom 2016. godine, ovo je bio poslednji plenarni sastanak DPSP. Stranke će se naredne godine sastati u ekvivalentnom formatu u okviru Saveta Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Kosova. Datum ovog sastanka biće dogovoren u dogledno vreme.